

Anayasa Mahkemesi, Rekabet Kurumunun Yerinde İnceleme Yetkisinin İptali Talebini Reddetti.

Anayasa Mahkemesi (“AYM”), 06.11.2025 tarihli ve 2023/174 E., 2025/224 K. sayılı kararıyla, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (“RKHK”) m. 15’te düzenlenen Rekabet Kurumunun (“Kurum”) yerinde inceleme yetkisine ilişkin hükümlerin iptali istemini reddetti¹.

A. Giriş

RKHK m. 15 uyarınca Kuruma tanınan yerinde inceleme yetkisi, doktrinde ve uygulamada uzun süredir anayasal haklar ekseninde tartışılmaktadır. Bu tartışmaların odağını, Kurumun bir hâkim kararı olmaksızın teşebbüslerin iş yerlerinde ve dijital ortamlarında inceleme yapabilmesinin, konut dokunulmazlığı ve özel hayatın gizliliği haklarını ihlal edip etmediği ve bu yolla elde edilen delillerin hukuki niteliği oluşturmaktadır.

Hâkim kararı olmaksızın yerinde inceleme yapma yetkisi, yakın geçmişte Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. tarafından yapılan bireysel başvuru ile AYM’nin gündemine taşınmıştır. AYM, konut dokunulmazlığına müdahalenin ancak hâkim kararı ile mümkün olabileceğini vurgulayarak teşebbüs yerleşkesinde m. 15 kapsamında gerçekleştirilen yerinde incelemenin konut dokunulmazlığını ihlal ettiği sonucuna varmıştır².

Ford kararı sonrasında, hakkında idari para cezası uygulanan pek çok teşebbüs, yerinde incelemelerin hâkim kararı olmaksızın yapılmasının hukuka aykırı olduğu ve bu yolla elde edilen delillerin hükme esas alınamayacağı savunmasında bulunmuştur. Ancak Kurul, istikrarlı bir şekilde AYM’nin Ford kararında her ne kadar konut dokunulmazlığının ihlal edildiği yönünde karar verilmişse de elde edilen belgelerin delil niteliğine ilişkin bir değerlendirmede bulunulmadığını, ayrıca

yerinde inceleme yetkisini düzenleyen m. 15 hükmünün halen yürürlükte olduğunu belirtilerek, elde edilen delillerin hukuka aykırı olduğu savunmalarına itibar etmemiştir³.

AYM, en son 06.11.2025 tarihli kararında somut norm denetimi başvurusu yoluyla RKHK m. 15’in Anayasa’ya aykırılığı iddiasını incelemiş, ancak Ford kararından saparak söz konusu başvuruyu oyçokluğu ile reddetmiştir.

B. Somut Norm Denetimi Başvurusunun Kapsamı

Danıştay 13. Dairesi ve Ankara 11. İdare Mahkemesi tarafından yapılan itiraz başvurusunda RKHK m. 15’in, Anayasa’nın 13’üncü maddesinde yer alan temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması rejimi ile 21’inci maddesinde düzenlenen konut dokunulmazlığı hakkını ihlal ettiği ileri sürülmüştür.

Başvuruda RKHK m. 15’deki iki ayrı düzenlemenin iptali talep edilmiştir:

- (i) Kuruma yerinde inceleme yetkisi tanıyan birinci fıkranın birinci cümlesindeki “gerekli gördüğü hallerde” ibaresi ve
- (ii) Yerinde incelemenin engellenmesi hâlinde sulh ceza hâkimi kararı alınmasını öngören üçüncü fıkranın ikinci cümlesi.

AYM, iptal taleplerini ilk düzenleme yönünden esastan, ikinci düzenleme yönünden ise usulden reddetmiştir.

¹ Anayasa Mahkemesinin 06.11.2025 tarihli, 2023/174 E. ve 2025/224 K. sayılı kararı. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/02/20260217-7.pdf>. (Erişim Tarihi: 17.02.2026)

² Anayasa Mahkemesinin 23.03.2023 tarih ve 2019/40991 numaralı bireysel başvuru kararı. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/06/20230620-5.pdf>. (Erişim Tarihi: 17.02.2026)

³ Rekabet Kurulunun 25-18/433-202 sayılı ve 09.05.2025 tarihli kararı. <https://www.rekabet.gov.tr/Karar?kararId=774fd1f8-24dc-47ff-81a4-1bc478667a13>. (Erişim Tarihi: 17.02.2026); Rekabet Kurulunun 25-37/880-518 sayılı ve 11.09.2025 tarihli kararı. <https://www.rekabet.gov.tr/Karar?kararId=3da58d18-d8ba-4fd0-8606-0dbb7aac08c7>. (Erişim Tarihi: 17.02.2026)

C. Kararın Değerlendirilmesi

a. Sulh Ceza Hâkimi Kararı Alınmasına İlişkin Düzenlemenin İncelenmesi

AYM, RKHK m. 15/3'ün ikinci cümlesinde yer alan yerinde incelemenin engellenmesi durumunda hâkim kararı alınmasını öngören düzenlemenin, davanın sonucunu doğrudan etkileyecek bir “uygulanacak kural olmadığı” gerekçesiyle inceleme konusu yapılamayacağı sonucuna varmıştır.

AYM, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40'inci maddesinde düzenlenen somut norm denetimi başvurusuna konu kuralın “bakılmakta olan davada uygulanacak kural” olması şartını oldukça sıkı uygulamış gözükmektedir. AYM içtihatlarına göre bu ifade, davanın çeşitli aşamalarında ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davanın esasına yönelik hüküm kurulmasında olumlu ya da olumsuz etki doğurabilecek her türlü normu kapsar⁴⁴. Karara muhalif kalan üyeler, yerinde incelemenin engellenmesi iddiasına dayalı bir yaptırımın yargısal denetiminde, idarenin engelleme anında izlemesi gereken usulü belirleyen normun uyuşmazlık dışında tutulmasını isabetsiz bulmuştur.

b. “Gerekli Görülen Haller” İbaresinin Esas Yönünden Denetimi

AYM, iptal istemine konu olan RKHK m. 15/1'deki “...gerekli gördüğü hallerde...” ibaresini Anayasa'nın 167'nci maddesi çerçevesinde değerlendirmiştir. Anayasa m. 167, devlete piyasaların sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlama ve tekelleşmeyi önleme yükümlülüğü yüklemektedir. Mahkeme, Kuruma tanınan yerinde inceleme yetkisinin, bu pozitif yükümlülüğün bir gereği olduğunu belirterek düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Mahkeme, düzenlemenin Anayasa m. 13 (temel hak ve özgürlüklerin

sınırlandırılması rejimi) ve m. 21 (konut dokunulmazlığı) ile doğrudan bir ilgisinin bulunmadığını ifade ederek bu maddeler yönünden inceleme yapmamıştır.

Bu noktada AYM'nin daha önceki *Ford* kararı ile mevcut karar arasında bir çelişki meydana geldiği söylenebilir. AYM, bireysel başvuru incelemesinde yerinde inceleme yetkisini konut dokunulmazlığı kapsamında değerlendirip ihlal kararı verirken, somut norm denetiminde aynı hükmün bu maddelerle ilgisiz olduğu sonucuna varmıştır.

Üyelerden biri karşı oy yazısında, bireysel başvuruda tespit edilen ihlal gerekçelerinin somut norm denetiminde de aynen geçerli olduğunu ifade etmiştir. Söz konusu karşı oy yazısında ayrıca, yüksek mahkemelerin içtihat değişikliği yapabileceği, ancak bu derece temel bir hak konusundaki radikal görüş değişikliğinin hukuki istikrar ve öngörülebilirlik ilkeleri gereği son derece ikna edici gerekçelerle ortaya konulması gerektiği, mevcut kararın ise bu niteliği taşımadığı vurgulanmıştır.

Karara muhalif diğer üyeler de teşebbüslere ait kamuya açık olmayan yönetim ofisleri ve çalışma odalarının Anayasa'nın 21'inci maddesi uyarınca “konut” niteliğinde olduğunu ve bu çerçevede hâkim kararı olmaksızın, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde ise yetkili merciin yazılı emri olmaksızın buralarda inceleme yapılmayacağını belirtmişlerdir.

D. Sonuç

Ford kararı sonrasında, uygulamada AYM'nin somut norm denetimi kapsamında, hâkim kararı olmaksızın Kuruma yerinde inceleme yapma yetkisi veren RKHK m. 15'i iptal edeceği yönünde bir beklenti oluşmuştu. Ancak AYM'nin iptal talebinin reddi yönünde bir karar vermesinin bu bakımdan beklentileri boşa çıkardığı söylenebilir.

⁴⁴ Anayasa Mahkemesinin 10.04.2019 tarihli, 2018/136 E. ve 2019/21 K. sayılı kararı. <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/2019-21-nrm.pdf> (Erişim Tarihi: 17.02.2026)

AYM'nin ret gerekçelerinde, yerinde inceleme yetkisine dair ileri sürülen itirazları karşılar nitelikte ve kapsayıcı bir hukuki muhakemenin yer almadığı görülmektedir. Kararın, konuyu yalnızca Anayasa'nın 167'nci maddesi ekseninde ele alması ve *Ford* kararının aksine konut dokunulmazlığına ilişkin 21'inci madde ile temel hakların sınırlandırılmasını düzenleyen 13'üncü maddeyi değerlendirme dışı bırakmasının, anayasal denetimin derinliği açısından ciddi bir eksiklik teşkil ettiği söylenebilir. Nitekim kararda yer alan karşı oy yazılarında da Mahkeme çoğunluğunun bu dar

yaklaşımı eleştirilmiş, yerinde inceleme usulünün anayasal güvencelerden yoksun bırakılmasının yaratacağı sakıncalara dikkat çekilmiştir.

Sonuç olarak bu kararın, Kurumun yerinde incelemesinin anayasallığına yönelik süregelen tartışmaları nihayete erdirdiğini söylemek güçtür. RKHK m. 15'in anayasallığı sorununun, Anayasa'nın özel hayatın gizliliğine ilişkin 20'nci maddesine de dayanan yeni somut norm denetimi başvuruları kapsamında ilerleyen süreçte tekrar AYM'nin önüne gelmesi beklenebilir.

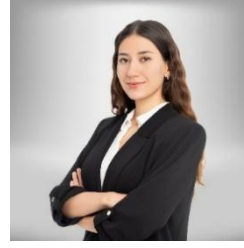
Daha fazla bilgi ve destek için bizimle iletişime geçebilirsiniz.

Kadir BAŞ

Ortak

k.bas@lbfpartners.com

Büşra Karabudak

Avukat

b.karabudak@lbfpartners.com